

הלכות הדרף היומי

מסכת סנהדרין

תוכן עניינים

- א. כל איש אשר ימרה את פיך ולא ישמע את דבריך לכל אשר תצונו יומת יכול אפילו לדברי תורה תלמוד לומר רק חזק ואמץ 2.....
- הדרן עלך נגמר הדין..... 2.....
- פרק שביעי ארבע מיתות..... 3.....
- א. ארבע מיתות נמסרו לבית דין סקילה שריפה הרג וחנק 3.....
- ב. שבעה סמנין מעבירין על הכתם רוק תפל ומי גריסין ומי רגלים ונתר ובורית קמוליא ואשלג..... 3.....
- ג. העבירן שלא כסידרן או שהעבירן שבעתן כאחד לא עשה ולא כלום 4.....
- ד. כל מעשה יום הכפורים האמורים על הסדר אם הקדים מעשה לחבירו לא עשה ולא כלום 5.....
- ה. אף סדר תמיד ... זהו סדר תמיד ואידך ההוא למצוה בעלמא 6.....
- ו. מצות חליצה בא הוא ויבמתו לפני בית דין ... מצוה הכי ואי אפיך לית לן בה ... בין שהקדים חליצה לרקיקה או רקיקה לחליצה מה שעשה עשוי..... 6.....
- ז. כהן גדול משמש בשמונה כלים והדייט בארבעה בכתונת במכנסים במצנפת ואבנט מוסיף עליהן כהן גדול חושן ואפור ומעיל וציץ..... 9.....
- ח. מנין שלא יהא דבר קודם למכנסים שנאמר ומכנסי בד יהיו על בשרו 10.....
- ט. סקילה חמורה משריפה 10.....

תרומות והנצחות | בנק הדואר ח"ן 22887389 | ובטל' 0548027748

להצטרפות להלכות הדרף היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/DLl17K9ciPjB873YPB8kBu>

הלכות הדרה היומי

מסכת סנהדרין

דף מט.

א. כל איש אשר ימרה את פיו ולא ישמע את דבריך לכל אשר תצונו יומת יכול אפילו לדברי תורה תלמוד לומר רק חזק ואמץ

כל המורד¹ במלך ישראל שהומלך על פי נביא או שהסכימו עליו כל ישראל², יש למלך רשות להרגו, אפילו גזר על אחד משאר העם שילך למקום פלוני ולא הלך או שלא יצא מביתו ויצא חייב מיתה, ואם רצה להרגו יהרג, שנאמר (יהושע א פסוק יח) **כָּל אִישׁ אֲשֶׁר יִמְרָה אֶת פִּיךָ וְלֹא יִשְׁמָע אֶת דְּבָרֶיךָ לְכָל אֲשֶׁר תִּצְוֶנּוּ יוּמָת רַק חֲזַק וְאַמֵּץ**, וכן כל המבזה את המלך או המחרפו יש למלך רשות להרגו, כשמעו בני גרא, וי"א³, שצריך המלך לדונו ואינו יכול להרגו ללא דין.

ואין למלך רשות להרוג אלא בסייף בלבד⁴, ויש לו לאסור ולהכות בשוטיף⁵ לכבודו, אבל לא יפקיר ממון ואם הפקיר הרי זה גזל.

המבטל גזרת המלך בשביל שנתעסק במצות, אפילו במצוה קלה הרי זה פטור, דברי הרב ודברי העבד דברי הרב קודמין ואין צריך לומר אם גזר המלך לבטל מצוה שאין שומעין לו.

הדרן עלך נגמר הדין

¹ רמב"ם הלכות מלכים פרק ג הלכה ח ט

² והאי מלך היינו שהומלך על פי נביא או שהסכימו עליו כל ישראל אבל אם קם איש אחד ומלך על ישראל בחזקה אין ישראל חייבין לשמוע אליו והממרה את פיו לא נקרא מורד במלכות. רדב"ז שם

³ עי' תוס' מגילה דף י"ד ע"ב שהקשו מכמה דוכתי דמפורש דמורד במלכות צריך לדונו ותו' דמורד במלכות לא בעי הלנת דין אבל לדונו צריך עכ"פ, ועי' בטורי אבן שם ואינו מיושב שיטת הרמב"ם בזה שלא הביא מזה כלום. אבהא"ז שם.

⁴ בירושלמי בפ' ד' מיתות על מתני' דד' מיתות נמסרו לבי"ד ולרשות אין רשות ניתן אלא הרג ודקדק רבינו לומר בסייף דאזיל למעמיה דפסק בפט"ו מהל' סנהדרין דמצות הנהרגין הוא בסייף ודלא כר' יהודה דלדידיה הוא בקופיץ וכן בתוספתא קאמרי רבנן ולרשות לא ניתן להרוג אלא בסייף וקא פליג ר"י דאינו אלא בקופיץ. אברהם יגל שם.

⁵ ג"ב מקרא מלא במלכים א' י"ב (י"ד) אבי יסר אתכם בשוטים כו'. או"ש שם.

תרומות והנצחות | בנק הדואר ח"ן 22887389 | וובטל' 0548027748

להצטרפות להלכות הדרה היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/DLl17K9ciPjB873YPB8kBu>

הלכות הדף היומי

מסכת סנהדרין

דף מט:

פרק שביעי ארבע מיתות

א. ארבע מיתות נמסרו לבית דין סקילה שריפה הרג וחנק

ארבע מיתות⁶ נמסרו לבית דין סקילה ושריפה והריגה בסייף וחנק, סקילה ושריפה מפורשין הן בתורה ומפי משה רבינו למדו שכל מיתה האמורה בתורה סתם היא חנק, וההורג את הבירו מיתתו בסייף⁷, וכן אנשי עיר הנדחת מיתתן בסייף.

ב. שבעה סמנין מעבירין על הכתם רוק תפל ומי גריסין ומי

רגלים ונתר ובורית קמוליא ואשלג

אשה שמצאה כתם⁸ ואין לה במה לתלות, והדבר מסופק אם הוא דם או צבע, מעברת עליו ז' סמנים אם עמד בעיניו הרי זו צבע וטהורה, ואם עבר או כהה עינו הרי זה דם וטמאה, וכל זמן שאינה מעברת עליו הסמנים טמאה מספק⁹.

⁶ רמב"ם הלכות סנהדרין פרק יד הלכה א

⁷ משום דבגמ' משמע דלמדן מפי השמועה שהיא בסייף וכן כתב רבינו פרק ראשון מהלכות רוצח מפי השמועה למדו וכו' מפני כן כתב רבינו כאן אף על פי שכבר אמר שכל מיתה האמורה בתורה סתם היא חנק כאן היא בסייף ועיר הנדחת אף על פי שמפורש בה מיתת סייף סתם שנאמר בהם לפי הרב כמפורש בגמ' מ"מ הזכירו רבינו משום שהזכיר רוצח שמיתתו גם כן בסייף: לחם משנה שם

⁸ שו"ע ונו"ב ניו"ד קצ"ד

⁹ אם אינה מעברת עליו טמאה מספק. כ"כ הרשב"א והראב"ד והשינו על הרמב"ם שמשמע מדבריו דטהורה מספיקא (דהרשב"א והראב"ד שדייקו בלשון הרמב"ם (פ"ט מאסו"ב הל"ו) דטהורה מספק, לפ"ז בדיקת ז' סמנים הם להתמיר עליה ולא להקל, והמ"מ פי' ברמב"ם דמודה דבאפשר לברר טמאה מספק דאין זה ספק, ומש"כ אינו מטמא כוונתו שאינו מטמא ודאית שלא יהא לה בדיקה, אלא הוי ספק כיון דאפשר לברר ע"י בדיקה (משמע דהיכי דאי אפשר בבדיקה כ"ע מודה דהוי ספק דרבנן ולקולא וכן הוא דעת הרשב"א והראב"ד וכל זה פשוט להמעיין בדבריהם ודלא כב"ח ס"ק ל"א). א"כ נראה דעכשיו כיון שאי אפשר בבדיקה יש להקל בספק אם הוא צבע או דם אכן הלוש כתב דיש להחמיר מספק וצ"ל דהוי כספק חסרון ידיעה. תורת השלמים שם כמ', ל ואף על גב דהוי ספק מחסרון ידיעה כבר כתב הט"ז (יו"ד סצ"ח סק"ו) דספק חסרון

תרומות והנצחות | בנק הדואר ח"ן 22887389 | ובטל' 0548027748

להצטרפות להלכות הדף היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/DLl17K9ciPjB873YPB8kBu>

הלכות הדף היומי

מסכת סנהדרין

ושבעת הסמנים ההם מבוארין בגמרא, ועכשיו אין לנו בקיאים בקצת משמות של אותן הסמנים ואין לנו יכולין להעביר¹⁰, לפיכך מטמאין כל כתם שמספקין בו שהוא דם.

אם אומרת שראתה מראה ונאבד, ומסופקת אם הי' מראה טמא או לא, בזמנינו שמסתפקים גם על מראות של חום וצהוב, אין צריך להחמיר שמא הי' מראה טמא, ולכן אם נאבד הכתם ולא הי' רגלים לדבר שהוא מראה דם אפשר להקל, אך באומרת שהי' נוטה לדם וצריך הבחנה, יש להחמיר.

אם ראתה ודאי דם אדום ורק יש ספק בשיעור, יש להחמיר.

ג. העבירן שלא כסידרן או שהעבירן שבעתן כאחד לא עשה ולא כלום

ואלו הן השבעה¹¹ סמנים על סדרן: רוק תפל, ולעיסת גריסין של פול, ומי רגלים שהחמיצו, ובורית, ונתר, וקימוניא, ואשלג, וצריך לכסכם שלש פעמים כלומר לשפשף ג' פעמים בין שתי ידיו בדרך כסכום בגד שכוּפּל צדו עם צדו ומשפשף¹² על כל סם וסם ומוליך ומביא בכל כסכום, העבירן שלא

ידיעה לכל העולם אינו נחשב חסרון ידיעה, אבל הלבוש כתב דיש להחמיר מספק וחולק על הט"ז הנ"ל, ובסד"ט (סקנ"ב) הביא לשתי הדיעות ונוטה להחמיר, וצ"ב דהא איכא חזקת טהרה וספד"ר לקולא והנה באופן זה שראתה מראה ומסופקת אם הי' אדום או לא, בתוה"ש (והובא בחיד' רע"א לעיל סכ"ג) ויד אברהם מקילים, ובמי נדה (קו"א מהדו"ת סמ"ו) מחמיר ע"פ מש"כ הראב"ד בבעה"נ דרוב דמים שבאשה טמאים, ובשבט הלוי (ח"ג סק"ט אות ט') נתבאר דבריו הראב"ד שייכים בזמן שטמאו רק דם אדום ורק הי' מראות שבו, והביאו לשאול רק מראה הנוטה לאדמימות, ובאמת רוב דם אדום באשה טמא, אבל ודאי אין רוב המראות שבאשה טמאים, והיום ששואלים גם על חום וצהוב – ודאי ליכא רוב טמא, דאפשר שאינו דם כלל, ואין לומר דאם יצא מראה בימי טהרתה ניהוש משום רוב דם טמא, ולכן אין צריך להחמיר, ואם לא הי' רגלים לדבר שהוא מראה דם הדבר נוטה להקל למעשה, אך אם הכתם הי' נוטה לדם ואומרת שצריך הבחנה, הוי כספק דם דמחמירים אף על פי שאי אפשר לברר, ודלא כמעט הנ"ל דרק כשאפשר לברר מטמאים. אמנם בראתה ודאי דם אדום וספק בשיעור יש להחמיר, וכמש"כ בשו"ת אמרי יושר (ח"א ספ"ח) בדברי המהרי"ל (סק"ג) דאע"ג דבכתמים שומעין להקל, אבל כשיש כתם ומחסרון ידיעה א"א לקבוע אם יש בו כשיעור, יש להחמיר אף בנאבד כיון שהכתם היה לפנינו. (שבט הלוי ח"ג סק"ט אות ג').

¹⁰ בסד"ט (סקנ"ב ד"ה כתב בס' ש"ג) מובא לשון שלמי גבורים במס' שבועות שכתב בתוך דבריו כשרקקה על הכתם הלק והלק לו מיד, וכנמובא בשלה"ק שמסורת בידם שגם בימינו אפשר להכיר כתם ע"י שרוקקים עליו, ואם עובר מיד אינו דם, ועוד סימן מוזכר בדבריו דבכתמים יש מסביבם לובן וכשאין לובן אינו כתם, אך למעשה אין סומכין על סימנים אלו. שיעורי שבט הלוי שם

¹¹ רמב"ם הלכות איסורי ביאה פרק ט הלכה לו

¹² מ"מ שם על פי פירש"י

תרומות והנצחות | בנק הדואר ח"ג 22887389 | וובטל' 0548027748

להצטרפות להלכות הדף היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/DLlI7K9ciPjB873YPB8kBu>

הלכות הדף היומי

מסכת סנהדרין

על הסדר או שהעבירן כאחד לא עשה כלום, הקדים האחרונים לראשונים אלו שהעביר באחרונה שהן הראשונים עלו לו וחוזר ומעביר אחריהם אחרונים שהקדים עד שיעברו השבעה על הסדר.

וכבר התבאר שאין אנו בקיאין בסמנים אלו אויננו נוהג בינינו בין לקולא בין לחומרא.

ד. כל מעשה יום הכפורים האמורים על הסדר אם הקדים מעשה לחבירו לא עשה ולא כלום

כבר התבאר במסכת יומא דף ס. שכל עבודות שעובד הכהן הגדול¹³ בבגדי לבן ביום הכפורים לפניו מן ההיכל כלומר בקודש הקדשים¹⁴, צריך לעשותן על הסדר שנתבאר עד כה, ואם הקדים בהן מעשה לחבירו לא עשה כלום. אך מה שבחויץ כלומר עבודות הנעשות בהיכל ועזרות, אין אלו מעכבין עליו לפסלו¹⁵. לפיכך הגרלה ווידוי ושפיכת שירים וכל מתנות הפרכת ומזבח הזהב אם הקדים להן דבר מאוחר אין אלו מעכבין עליו לפוסלו. וי"א¹⁶ שאף

¹³ רמב"ם הלכות עבודת יום הכיפורים פרק ה הלכה א

¹⁴ לכאורה פסק כר"י אך ברמב"ם לפנינו איתא "בפנים בהיכל" משמע דלא כר' יהודה שרק בקודש הקדשים אך עיין לח"מ שהוכיח מהגמ' זבחים שעבודות שבהיכל אינם בכלל זה ולכן גרים כמש"כ. ועיין באבן האזול כאן שכתב דאף קודש הקדשים קרוי היכל כדאיתא ברמב"ם בית הבחירה א, ה. ובפנים בהיכל פי' הכי פנימי בהיכל שהוא קודש הקדשים.

¹⁵ רש"י בסוגיין

¹⁶ חידושי הגר"ח כאן ליישב לשון הרמב"ם הנוכר, שכתב "והזאות שעל הפרוכת שהוא מן המזבח הפנימי ולפנים דינן כפנים דחוקה כתיב בהו וסדרן מעכב אף לר"י, והזאות המזבח עצמו דינן כחויץ דלר"י לא נאמר בהן חוקה ואין סדרן מעכב". ובאבן ישראל כאן שכתב שהסוגיות הלוקות

תרומות והנצחות | בנק הדואר ח"ן 22887389 | ובטל' 0548027748

להצטרפות להלכות הדף היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/DLl17K9ciPjB873YPB8kBu>

הלכות הדרף היומי

מסכת סנהדרין

בהזאות על הפרוכת שבהיכל דינם כן¹⁷. וי"א¹⁸ שכן הדין בכל עבודות בבגדי לבן שבהיכל.

ה. אף סדר תמיד ... זהו סדר תמיד ואידך ההוא למצוה בעלמא

וי"א¹⁹ שסדר הקרבת התמיד מעכב וי"א שלמצוה חייב לעשותו כסדר אך אינו מעכב אם שינה.

ו. מצות חליצה בא הוא ויבמתו לפני בית דין ... מצוה הכי ואי אפיך לית לן בה ... בין שהקדים חליצה לרקיקה או רקיקה לחליצה מה שעשה עשוי

כבר התבאר במסכת יבמות דף קז: שכיצד מצות חליצה, היבמה²⁰ באה לדיינין והן קוראין לו ונותנין לו עצה ההוגנת לו ולה, אם עצה טובה ליבם

¹⁷ כ"כ ישועות מלכו בדעת הרמב"ם "שלא כדברי רבותינו הכ"מ והלח"מ שהבינו בדעת רבינו דהלכה כר' יהודה אלא דס"ל לרבינו דהלכה כר' נחמיה והיינו טעמא כיון דאסיקנא ביומא דף ס"א דהא דקתני אם הקדים דם שעיר לדם הפר יהזור ויזה מדם השעיר אחר דם הפר ואוקימנא בש"ס דאיירי במתנות שבהיכל א"כ על כרחך כר"ג דאפי' עבודת שבהיכל סדרן מעכב וכיון דסתמא במתניתין ומחלוקת בברייתא הלכה כסתם מתניתין. ומ"ש רבינו דוקא בדברים הנעשים בהיכל אף על גב דלר"ג לכאורה אף הנעשה בעזרה בבגדי לבן סדרן מעכב לק"מ דהא עבודה הנעשה בבגדי לבן בהוץ אינו אלא וידוי ראשונה על הפר הגרלה וידוי השניה על הפר בהדיא אמרינן ביומא דף ל"ט: דאפי' לר"ג דאמר כל דברים הנעשים בבגדי לבן סדרן מעכב מ"מ הגרלה לאו עבודה היא ואיכא מ"ד לא מעכב ואפי' למ"ד מעכב י"ל דכסדרן לא מעכב כדמסיק שם בלישנא בתרא ומכל שכן דידוי ביון דתניא התם דלא התודה כשר דלאו עבודה היא פשיטא דסדרן לא מעכב, שוב התבוננתי בדבר ונראה לפענ"ד ברור בדברי רבינו ז"ל דס"ל לחלק בין עבודת הפרוכת לעבודת מזבח הזהב אף על גב שגם היא היתה בהיכל והכי דייקא לישנא דרבינו ז"ל שכתב כהל' ד' הקדים דם השעיר על דם הפר במתנות שבהיכל על הפרוכת הרי בהדיא דוקא על הפרוכת קאמר והיינו טעמא דהא בש"ס יליף דמקום שמכפרין בו פעם אחת בשנה וזה אינו אלא בפרוכת אבל מזבח הזהב בכל יום מקטירין עליו"
¹⁸ תוספתא פ"ג דיומא מובא להלן. ובר"ב במשנה כאן וצ"ל דהרע"ב יפרשו מקום שחובה על כה"ג לכפר בו בדמים אחת בשנה, והיינו גם ההיכל שבשם מזה מדם הפר והשעיר על הפרכת ועל מזבח הזהב. ועיין ערוך השולחן העתיד הלכות עבודת יום הכיפורים סימן קסג סעיף ב שלמד כן גם בדעת הרמב"ם
¹⁹ לא מצאתי מי שהכריע בזה מלבד בתפארת ישראל פ"ז מ"ג דתמיד אות מד דנקט בפשיטות שמעכב עיי"ש אך עיין בבאר שבע תמיד לנ: דלא פשט לזה וצ"ע כעת.
²⁰ רמב"ם הלכות יבום וחליצה פרק ד הלכה א

תרומות והנצחות | בנק הדואר ח"ן 22887389 | וובטל' 0548027748

להצטרפות להלכות הדרף היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/DLlI7K9ciPjB873YPB8kBu>

הלכות הדף היומי

מסכת סנהדרין

יועצין אותו ליבם, ואם עצה טובה לחלוץ, כגון שהיתה היא ילדה והוא זקן או היא זקנה והוא ילד יועצין אותו לחלוץ. ואם אין לו אשה דעת המחבר שמצת יבום קודמת.

וי"א שמצות חליצה קודמת, וכבר נתפשט המנהג²¹ בכל אלו הארצות שחולצין ולא מייבמין, ומעולם לא ראינו אחד שייבם את יבמתו, אלא מנהג כל הבתי דינין במדינות הללו להרחיק אותן במילי ובהטעאות ומונעים אותן מלייבם ומפתין אותן לחלוץ.

ואם יש לו אשה אחרת, בזמן הזה שפשטה בינינו גזירת הגאון רבינו גרשום מאור הגולה שהיא מבדלת ביניהם שכופין אותו לחלוץ, שהרי אסורה לו לישאנה משום תקנת רבינו גרשום שהתקין שלא לישא שתי נשים.

ממה²² שכתוב בתורה בפירוש (דברים כה פסוק ז) וְעִלְתָּה יְבָמְתוֹ הַשְּׂעֵרָה אֶל הַזְּקֵנִים וְאָמְרָה שֶׁהוּא לְשׁוֹן צִוּוִי מִשְׁמַע שֶׁהִיא מְצוּה לֹאמֹר כֵּן, לְמַדְנֹו שְׁמַלְמֵדִין אֶת הַיְבָמָה שֶׁתֹּכֵל לְקָרוֹת, וְשִׁיחִיהָ רָגִיל בְּפִיהָ זֶה הַפְּסוֹק מֵאֵן יְבָמִי לְהִקָּיִם לְאָחִיו שֵׁם בְּיִשְׂרָאֵל לֹא אָבָה יְבָמִי, וְבוֹזָה הַלְשׁוֹן, דִּהְיִינוּ בַלְשׁוֹן הַקֹּדֶשׁ. וְאִם טַעַו בְּאִיזֹו תִּיבָה, יִחְזֹוֹר לְרֹאשׁ הַמִּקְרָא²³.

וכן ממה שכתוב וְעָמַד וְאָמַר לְמַדְנֹו שְׁמַלְמֵדִין אֶת הַיְבָמָה וּמְרַגְלִין אוֹתוֹ שִׁיחֵא יִכּוֹל לְקָרוֹת פְּסוֹק לֹא תִפְצְתִי לְקַחְתָּהּ וּבַלְשׁוֹן הַקֹּדֶשׁ וְקוֹרִין לוֹ מֵלֵת לְקַחְתָּהּ בַּמִּפְיָק ה"א²⁴, וְצָרִיךְ לֵאמֹרוֹ בְּעֵמִידָה, וְכֵן כְּשִׁמְקֵרִין אוֹתָהּ צָרִיכָה לְקָרוֹת בְּעֵמִידָה. וְאִפִּילוֹ אִם הִיא מֵאוֹתָן הַיְבָמֹות שְׁחוֹלְצוֹת וְלֹא מֵתִיבָמֹות שֶׁלֹא הַתִּירוּהָ חֲכָמִים לְהַתִּיבָם, אִפִּילוֹ הֵכִי צָרִיכָה קְרִיאָה²⁵.

²¹ רמ"א בשו"ע ונו"כ קסה א ובלבוש שם

²² שו"ע ונו"כ קסט כט

²³ סדר בחליצה מח

²⁴ שם מט

²⁵ אף על גב דמקריין אותו לא הפצתי לקחתה דמשמע אם היה חפץ היה מיבם, וכן היא אומרת לא אבה יבמי דמשמע אם יאבה היה מייבם, וכאן אף אם יאבה אין מניחין לו, מכל מקום כיון דמדאורייתא היתה עולה ליבום אלא שחכמים גזרו ולא הניחוהו ליבם משום חומרא או משום ביאה ראשונה אטו ביאה שנייה, הוי שפיר הא אם חפץ מיבם

תרומות והנצחות | בנק הדואר ח"ן 22887389 | ובטל' 0548027748

להצטרפות להלכות הדף היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/DLlI7K9ciPjB873YPB8kBu>

הלכות הדף היומי

מסכת סנהדרין

ויפרש ראש הב"ד²⁶ ליבם מה שאמרה היבמה בלשון לע"ז, או בלשון שהוא מכיר בו, אם הוא ע"ה ולא הבין מה שאמרה היבמה, וכמו שהיבם צריך לדעת מה אמרה היבמה כן צריך לדעת מה הוא משיב לכן אם הוא ע"ה ואינו מבין מה שאמר בלשון הקודש יפרש ראש ב"ד פירוש הדברים בלשון לע"ז או בלשון שהוא מבין.

תעמוד נגד היבם²⁷, ותרוק בארץ כנגד פני היבם, רוק הנראה לדיינים כשיצא מפיה עד שיגיע לפני היבם. צריכין הדיינים החמשה לראות הרוק כשיוצא מפיה עד שיגיע לפני היבם על הארץ²⁸. ואם לא ראו הדיינים כשיצא הרוק מפיה, כשרה.

וכבר התבאר לעיל שם דף קד. וקה: שאין הסדר מעכב, ואין הרקיקה מעכבת, שאפילו לא קראו תחלה לא היא ולא הוא, או שהקדימה רקיקה לחליצה, או שקראוה ואח"כ רקקה חליצתה כשרה, ומדכתיב פָּכַח יַעֲשֶׂה לְאִישׁ וּגּוֹ, משמע כך הוא עיקר המעשה מה שהאשה עושה בגופו של איש כלומר החליצה והוא מעכב, אבל רקיקה וקריאה שאינו מעשה בגופו של איש הם, אינן מעכבין ולפיכך אפילו לא קראה ולא רקקה אלא שחלצה בלבד החליצה כשרה²⁹.

²⁶ באר היטב סדר החליצה לט

²⁷ שו"ע ונו"כ שם לח

²⁸ סדר בחליצה שם נג

²⁹ עיין שו"ת שיבת ציון סימן צח (לרבי שמואל בן יחזקאל לנדא בנו של הנודע ביהודה) שחקר וכתב "וגוף הקריאה מאן יבמי ולא חפצתי לקחתה עדיין אינו מבורר אם הוא מד"ת, דאף מלשון המשנה ביבמות דף ק"ו ע"ב דהיא אומרת מאן יבמי משמע שהוא מן התורה וכן מוכח ממה דקיי"ל דאלם ואלמת שחלצו חליצתן פסולה משום דכל שאינו ראוי לבילה בילה מעכבת בו ואלם ואלמת אינן ראויין לקריאה מכלל שהקריאה לכתחלה הוא מן התורה דאל"כ לענין מאי צריך שיהיו ראויין לקריאה. וכן מדאיצטריך קרא להכשיר בדיעבד מכלל דלכתחלה הוא מן התורה, אעפ"כ אפשר לומר דכ"ז אם אירע המעשה כמו שנכתב בקרא שהיבמה היתה צריכה לבוא לפני ב"ד בקובלנא על היבם שאינו רוצה להקים שם אחיו ורוצה לעגנה, והב"ד הוצרכו לשלוח ולקרוא להיבם וליתן לו עצה ההוגנת לו בזה הוא הקריאה מן התורה, ובמקום שנוהגין ליבם אם הם רוצין, אבל לפי מנהגנו דלא נהגין ליבם כלל כ"א לחלוץ והיבמה אינן באים לפני הב"ד כ"א אדעתא דחליצה וכבר נתרצו שניהם לחליצה י"ל שאפשר שאין קריאה זו מן התורה רק בתקנת חכמים הוצרכו שהיא תקרא מאין יבמי והוא קורא לא חפצתי וי"ל דקריאה זו היא רק כדי להודיע ולפרסם למה נזדקקו לחליצה והלא מצות יבום קודם וכדי שלא להוציא לעז ורינון על הב"ד לומר שנזדקקו לחליצה ולא נתנו גילוי דעת להיבם שרשאי ליבם מד"ת ובפרט להר"ף והרמב"ם ז"ל מצות יבום קודמת לחליצה ואפי' לדעת רש"י ור"ת דמצות חליצה קודמת מ"מ אין כופין אותו לחלוץ אם הוא רוצה ליבם וכדי לפרסם הדבר שהיבם והיבמה

תרומות והנצחות | בנק הדואר ח"ן 22887389 | ובטל' 0548027748

להצטרפות להלכות הדף היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/DLlI7K9ciPjB873YPB8kBu>

הלכות הדף היומי

מסכת סנהדרין

ז. כהן גדול משמש בשמונה כלים והדיוט בארבעה בכתונת במכנסים במצנפת ואבנט מוסיף עליהן כהן גדול חושן ואפוד ומעיל וציץ

כבר התבאר במסכת מיומא דף עא: שבגדי כהן הדיוט הם ארבעה כלים
כתנת ומכנסים ומגבעות ואבנט³⁰.

בגדי זהב הן בגדי כהן גדול והם שמונה כלים: הארבעה של כל כהן, ומעיל
ואפוד וחושן וציץ, ואבנטו של כהן גדול מעשה רוקם הוא והוא דומה במעשיו
לאבנט כהן הדיוט, ומצנפת ארכה שש עשרה אמה, והרי הוא כעין צניף
שצונף בו את ראשו, ומצנפת האמורה באהרן י"א³¹ שהיא המגבעת האמורה
בבניו, אלא שצורת הכריכה שונה³². וי"א³³ שאין מעשהו של זה כמעשהו
של זה מצנפת ארוך הרבה וכורך אותו כריכות הרבה ככריכות

יודעים ממצות יבום רק שנתרצו להליצה מרצונם הטוב קוראין לא הפצתי ומאן יבמי וכו' כדי שישמעו כל
העומדים שם.

אמנם ראיתי בב"י סימן קס"ט שמביא תשובת הרא"ש ז"ל ומדברי הרא"ש משמע שהקריאה בהרבה חליצות
הוא מדרבנן משום לא פלוג א"כ מצינו למימר דלפי מנהגנו דלא שבקינן ליבם לשום יבמה ג"כ הקריאה היא
רק מדרבנן משום לא פלוג, אך הב"י שם מביא גם תשובת הרמב"ן ז"ל שנשאל באותן יבמות שאינן רוצות
ביבום והוא רוצה בה איך אפשר שתאמר מאן יבמי והשיב הרמב"ן ז"ל כיון שע"י עצת ב"ד נתרצה א"כ כבר
גמר בדעתו שלא ליבם א"כ יכול הוא לומר לא הפצתי לקחתה וגזירת הכתוב הוא שכל חולצת תקרא מאן
יבמי ויקרא הוא לא הפצתי לקחתה עכ"ל הרמב"ן ע"ש בב"י, משמע מדברי הרמב"ן שהוא מן התורה לקרות
את היבם ואת היבמה, וא"כ לפ"ז י"ל לדעת הרא"ש הקריאה להיבם והיבמה הוא רק מדרבנן, ולדעת הרמב"ן
ז"ל הגזירת הכתוב הוא להקרות כן לכל יבם ויבמה

³⁰ רמב"ם הלכות כלי המקדש פרק ח הלכה א – ב

³¹ רמב"ם שם ורמב"ן עה"ת פ' תצוה פכ"ח פס' לא

³² ברמב"ן שם כתב "והרי הוא כעין צניף שצונף בו את ראשו, מגלגל ומחזיר מגלגל ומחזיר סביב ראשו כפל
על כפל. ומצנפת של כהן גדול אינה קרויה מגבעת בשום מקום, אבל ככהן הדיוט אמר הכתוב מגבעות ואף
היא מצנפת היא אלא שקושר בה כל ראשו ומעלה הכפלים עליו כעין מגבעת שהוא קובע כדברי אונקלוס,
כי מגבעת כמו מקבעת" ועיין בגור אריה שם שפי' דברי הרמב"ן שבכהן גדול לא היה מחזיר המצנפת רק
סביב הראש בלבד, ולא על ראשו, ולא היה זה כמו כובע. אבל של כהן הדיוט היה מחזיר אותו סביב הראש
ועל ראשו, והיה זה כמו כובע, לכך דוקא של כהן הדיוט נקרא 'כובע'

³³ השגות הראב"ד שם. ודעת רש"י עה"ת תצוה כח פס' ד שגם המצנפת של הכהן הגדול כמין כובע. ואין
הפרש בין מצנפת דכהן גדול למצנפת דכהן הדיוט כלל, והכתוב קורא אותו פעם מצנפת על שם שצונף ראשו
כצניף, ופעם מגבעת, על שם שמכסה ראשו ככובע, ולכן בין של כהן גדול בין של כהן הדיוט נקראין מצנפת
וכובע. רא"ם שם

תרומות והנצחות | בנק הדואר ח"ן 22887389 | ובטל' 0548027748

להצטרפות להלכות הדף היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/DLlI7K9ciPjB873YPB8kBu>

הלכות הדף היומי

מסכת סנהדרין

הישמעאלים, אבל מעשה המגבעות כעין הכובעין שלנו חדין מלמעלה והן קצרין.

ח. מנין שלא יהא דבר קודם למכנסים שנאמר ומכנסי בד יהיו על בשרו

עוד התבאר שם דף כג: שכיצד סדר לבישת הבגדים³⁴, לובש המכנסים תחלה שלא יהא דבר מבגדי כהונה על בשרו קודם למכנסים, וחוגר את המכנסים למעלה מטיבורו מעל מתניו, ואחר כך לובש הכתונת, ואחר כך חוגר את האבנט כנגד אצילי ידיו ומקיפו כרך על כרך עד שגומר וקושר.

ט. סקילה חמורה משריפה

מיתת סקילה חמורה³⁵ מן השריפה ושריפה חמורה מן הסייף והסייף חמורה מן החנק.

³⁴ רמב"ם הלכות כלי המקדש פרק י הלכה א
³⁵ רמב"ם הלכות סנהדרין פרק יד הלכה ד

תרומות והנצחות | בנק הדואר ח"ן 22887389 | ובטל' 0548027748
להצטרפות להלכות הדף היומי להלכה למעשה
<https://chat.whatsapp.com/DLl17K9ciPjB873YPB8kBu>

